

Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΣΤΟ Γ' ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 1979

Του Ίνστιτούτου Οικονομικῶν καὶ Βιομηχανικῶν Ἐρευνῶν

Ἡ Ἐκθεση αὐτὴ καταρτίζεται ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο στὸ τέλος κάθε τριμήνου. Σκοπὸ ἔχει τὴν ἐνημέρωση τῶν μελῶν καὶ συνεργατῶν του ἐπὶ τῆς πορείας τῆς οἰκονομίας καὶ ἰδίως τῶν μεγεθῶν ἐκείνων τὰ ὁποῖα συνδέονται ἀμέσως ἢ ἐμμέσως μὲ τὴ δραστηριότητα στὸ βιομηχανικὸ τομέα.

Ἡ Ἐκθεση ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀνάλυση καὶ ἀξιολόγηση τῶν πληροφοριῶν γιὰ τὶς τρέχουσες ἐξελίξεις περιλαμβάνει ἐπίσης τὶς ἐκτιμήσεις καὶ προβλέψεις τοῦ Ἰνστιτούτου σχετικὰ μὲ τὴν πορεία τῶν βασικῶν οἰκονομικῶν μεγεθῶν στὸ τρίμηνο ποῦ ἀκολουθεῖ.

Οἱ πηγὲς ἀπὸ τὶς ὁποῖες ἀντλοῦνται τὰ στοιχεῖα στὰ ὁποῖα βασίζεται ἡ Ἐκθεση εἶναι ἡ Ἐθνικὴ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἑλλάδος, ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, ὁ Σύνδεσμος Ἑλληνικῶν Βιομηχανιῶν, τὸ Ἴδρυμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἄλλοι ὄργανοι. Ἀπὸ τὸ IOBE χρησιμοποιοῦνται ἡ μηνιαία Ἐρευνα Οἰκονομικῆς Συγκυρίας καθὼς καὶ οἱ δείκτες ἀποδοτικότητας τῆς ἑλληνικῆς Βιομηχανίας ποῦ καταρτίζει τὸ Ἰνστιτούτο.

I. Ζήτηση

Ὁ ρυθμὸς ἀνόδου τῆς συνολικῆς ζητήσεως παρουσίασε μετὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες ἐλαφρὰ ὑποχώρηση, ποῦ ὀφείλεται κυρίως στὴν ἐπιβράδυνση τῆς ἐγχώριας ζητήσεως καὶ εἰδικότερα τῆς καταναλωτικῆς. Σὲ ἀντίθεση, ἡ ζήτηση ἐξωτερικοῦ, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη τῶν ἐξαγωγῶν, διατήρησε μέχρι καὶ τὸν Αὐγούστο τὸν δυναμισμό της.

1. Ἐγχώρια ζήτηση

Ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὴν ἐξέλιξη τοῦ δείκτη ἀξίας λιανικῶν πωλήσεων σὲ σταθερὰς τιμὰς, ἡ ἰδιωτικὴ καταναλωτικὴ ζήτηση παρουσίασε μετὰ τοὺς θερινοὺς μῆνες ἐπιβράδυνση τῆς ἀνοδικῆς της πορείας.

Συγκεκριμένα στὸ γ' τρίμηνο τοῦ ἔτους, τὸ ἐπίπεδο στὸ ὁποῖο κινήθηκε ὁ σχετικὸς δείκτης ἦταν περίπου τὸ ἴδιο μὲ τὸ ἀντίστοιχο τοῦ 1978. Ἐξάλλου, οἱ λιανικὲς



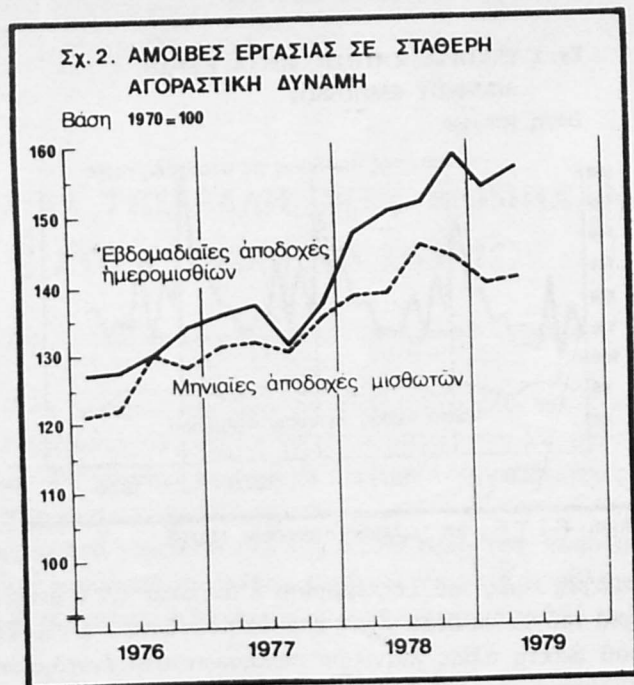
πωλήσεις σε σταθερές τιμές του Σεπτεμβρίου ήταν κατά 1,9% μειωμένες σε σχέση με τον Σεπτέμβριο του 1978, όταν είχαν παρουσιάσει άνοδο 2,4%. Τέλος, και η μέση μεταβολή του δείκτη αξίας λιανικών πωλήσεων στο εννεάμηνο 'Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου 1979 ήταν πτωτική (-0,1%), έναντι αντίστοιχης αύξησης κατά 3,1% το 1978.

Η επιβράδυνση της καταναλωτικής ζήτησης συνδέεται με τη σχετική υποχώρηση του ρυθμού άνοδου του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος, ή όποια φαίνεται να προήλθε από τους ακόλουθους παράγοντες:

Πρώτον, τη μικρή μείωση της άνοδου των χρηματικών εισοδημάτων. Ειδικότερα στη βιομηχανία, στο α' εξάμηνο του έτους, για το οποίο υπάρχουν στοιχεία ο μέσος μισθός των υπαλλήλων έφθασε τις 22.292 δρχ. Αύξήθηκε δηλαδή, συγκριτικά με το πρό έτους επίπεδο, κατά 17,4% ενώ το α' εξάμηνο του 1978 ή μέση αύξηση είχε υπερβεί το 19%. Παράλληλα, οι μέσες εβδομαδιαίες αποδοχές των εργατών της βιομηχανίας αυξήθηκαν στο α' εξάμηνο 1979 κατά 21,6%, έναντι αντίστοιχης βελτίωσης 22,8% στο α' εξάμηνο του 1978.

Δεύτερον, την ταχεία άνοδο των τιμών καταναλωτού. Έτσι, οι επιβραδύνσεις των πραγματικών άμοιβών παρουσιάζονται αρκετά έντονότερες: Ο πραγματικός (άποπληθωρισμένος) μισθός των υπαλλήλων στη βιομηχανία αυξήθηκε στο α' εξάμηνο μόνο κατά 1%, ενώ πέρυσι ή άνοδος ήταν 5,2%, και ή αύξηση των πραγματικών ήμερομισθίων των εργατών από 8,3% το α' εξάμηνο του 1978 περιορίστηκε σε 4,7%.

Τρίτον, τη φορολογική επιβάρυνση των εισοδημάτων, ή όποια, με δεδομένη τη διατήρηση των φορολογικών συντελεστών και των άφορολογήτων όριων στα ίδια επίπεδα, αυξάνει μαζί με την άνοδο των χρηματικών εισοδημάτων, με άποτέλεσμα να μειούται το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών.



Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Έπεξεργασία στοιχείων: Ι.Ο.Β.Ε.

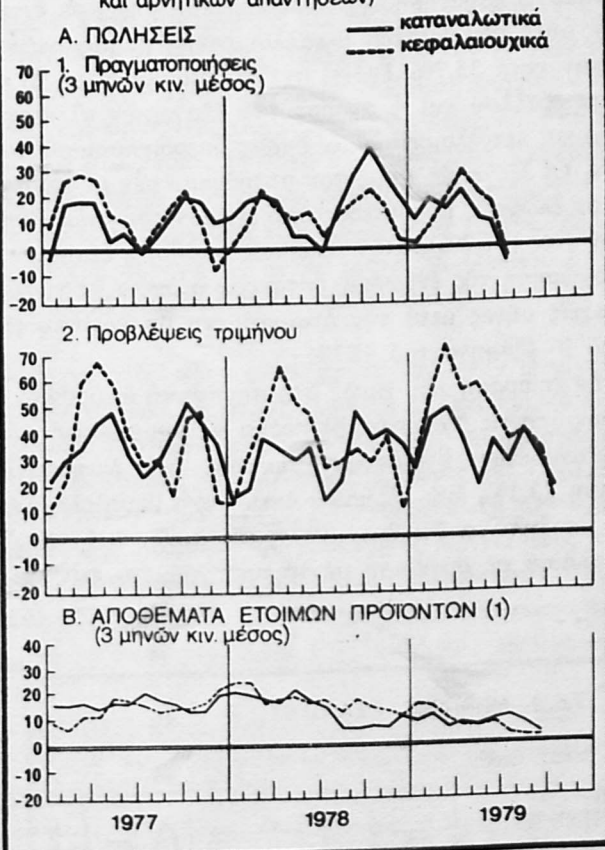
2. Ζήτηση εξωτερικού

Η εξωτερική ζήτηση συνέχισε να παρουσιάζει έντονες ανοδικές τάσεις. Αυτό προκύπτει από την εξέλιξη των εξαγωγών, οι οποίες αυξήθηκαν με ταχείς ρυθμούς και την περίοδο Αύγουστου-Οκτωβρίου για την οποία υπάρχουν στοιχεία. Παρά το γεγονός όμως της συνεχιζόμενης ταχείας άνοδου των εξαγωγών, επισημαίνονται όρισμένες επιβραδυντικές τάσεις. Συγκεκριμένα, η μηνιαία αύξηση της συναλλαγματικής αξίας των εξαγωγών σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 1978 ήταν τους μήνες αυτούς ή ακόλουθη:

Ίούnius	+47%
Ίούλιος	+35%
Αύγουστος	+39%
Σεπτέμβριος	+ 5,1%
Όκτώβριος	+30,8%

Άνεξάρτητα πάντως από τις τάσεις αυτές, οι οποίες είναι πιθανό να συνεχισθούν και στο μέλλον, η εξαγωγική δραστηριότητα στο δεκάμηνο Ίανουαρίου-Όκτωβρίου παρουσιάζεται σημαντικά ενισχυμένη. Την περίοδο αυτή η συνολική αξία των εξαγωγών έφθασε τις 3.164 εκ. δολάρια. Αυξήθηκε δηλαδή, σε σύγκριση

**Σχ. 3. ΕΡΕΥΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΣΥΓΚΥΡΙΑΣ
ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ**
(Διαφορά ποσοστών μεταξύ θετικών
και άρνητικών άπαντήσεων)



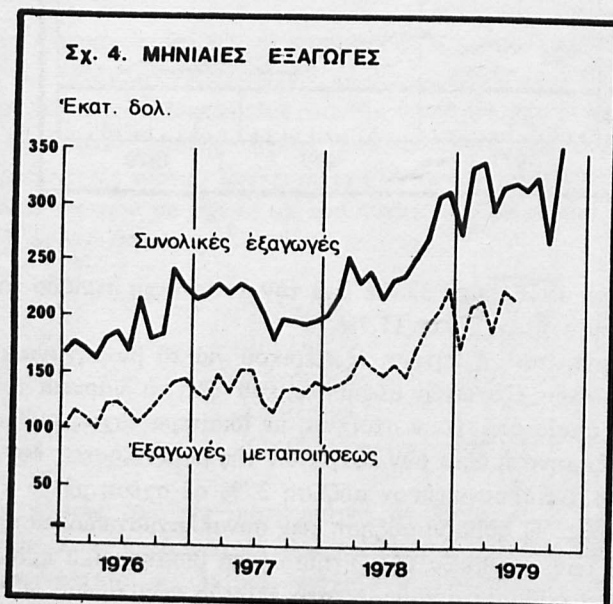
μέ το δεκάμηνο του 1978, κατά 33,4% ενώ την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους ή αύξηση ήταν μόλις 11,7%.

Ίδιαίτερα έντονη ήταν ή ζήτηση εξωτερικού για τὰ βιομηχανικά προϊόντα. Ή αξία των βιομηχανικών εξαγωγών αυξήθηκε, καθ' όλη τή διάρκεια του α' εξαμήνου του έτους για τὸ ὅποιο υπάρχουν στοιχεία, με ιδιαίτερα ταχείς ρυθμούς. Συνολικά τὸ ὅλοκληρο τὸ α' ἔξάμηνο ή αξία των εξαγωγών τῆς μεταποίησης ἔφθασε τὰ 1.242,1 ὀλόκληρο τὸ α' ἔξάμηνο ή αξία των εξαγωγών τῆς μεταποίησης ἔφθασε τὰ 1.242,1 ἔκ. δολάρια, πὸ ἀντιπροσωπεύουν αύξηση 37% σὲ σχέση με τὸ α' ἔξάμηνο τοῦ προηγούμενου έτους. Ή σοβαρή αύξηση των συναλλαγματικών εισπράξεων ἔκφράζει μὲν βελτίωση των συνθηκών τῆς ζήτησεως για βιομηχανικά προϊόντα, συμπεριλαμβάνει ὁμως καί σοβαρὲς μεταβολές στο ἔπιπεδο των τιμών, οί ὅποιες διογκώνουν τὸ συνολικό μέγεθος, εἰς ἀξίαν, των εξαγωγών. Ἐὰν ἀφαιρεθοῦν οί ἐπιδράσεις

των τιμών οι μεταβολές του όγκου των εξαγωγών παρουσιάζονται σαφώς μετριοπαθέστερες.

Η ζήτηση εξωτερικού, όπως εκφράζεται από την εξέλιξη των εξαγωγών και με δεδομένες τις παραπάνω παρατηρήσεις, παρουσιάζεται ιδιαίτερα έντονη για ορισμένα προϊόντα, όπως αυτά των βασικών μεταλλουργικών βιομηχανιών των οποίων οι εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 35,7%, έναντι σχεδόν στασιμότητας το α' εξάμηνο του 1978. Ταχεία ήταν εξάλλου και η άνοδος των εξαγωγών κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων (+26%) και πετρελαιοειδών, οι οποίες υπερδιπλασιάστηκαν κυρίως λόγω άνοδου των τιμών. Οι εξαγωγές τιμέντου αυξήθηκαν μόνον με ταχύ ρυθμό (17,1%), ο οποίος όμως ήταν ελαφρώς βραδύτερος από εκείνον που σημειώθηκε την ίδια περίοδο το παρελθόν έτος (21,2%). Στόν τελευταίο κλάδο, η ζήτηση εξωτερικού αναπληρώνει την υποχώρηση της εγχώριας ζήτησεως ή οποία θα γίνει ακόμη εμφανέστερη τους προσεχείς μήνες μετά την αναμενόμενη υποχώρηση της οικοδομικής δραστηριότητας το β' εξάμηνο του 1979.

Σχετικώς με την επίδραση των τιμών στη σημαντική διεύρυνση των συναλλαγματικών εισπράξεων από τις εξαγωγές, θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο δείκτης τιμών χονδρικής των εξαγομένων προϊόντων σημείωσε στο έννεάμηνο Ιανουαρίου-Σεπτεμβρίου αύξηση 23,5%, ενώ πέρυσι η αντίστοιχη μεταβολή ήταν μόλις 3,9%, γεγονός το οποίο υποδηλώνει ότι η συμβολή των τιμών στην άνοδο των εισπράξεων ήταν πολλαπλάσια σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος.



Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

II. Βιομηχανική Παραγωγή

Ἡ μείωση τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς πού σημειώθηκε τὸν Ἰούλιο σὲ σχέση μετὰ τὸν προηγούμενο μήνα συνεχίσθηκε καὶ τὸ ἐπόμενο δίμηνο, γιὰ τὸ ὁποῖο ὑπάρχουν στοιχεῖα, ἦτοι $-5,4\%$ τὸν Ἰούλιο καὶ $-4,2\%$ τὸν Αὐγουστο. Τὸ μεγαλύτερο μέρος τῶν μειώσεων αὐτῶν ἀποδίδεται στὴν ἐπίδραση ἐποχικῶν παραγόντων. Ἐπισημαίνονται ὁμως καὶ ὀρισμένες συγκυριακὲς ἀσθενεῖς ἐπιβραδυντικὲς τάσεις.

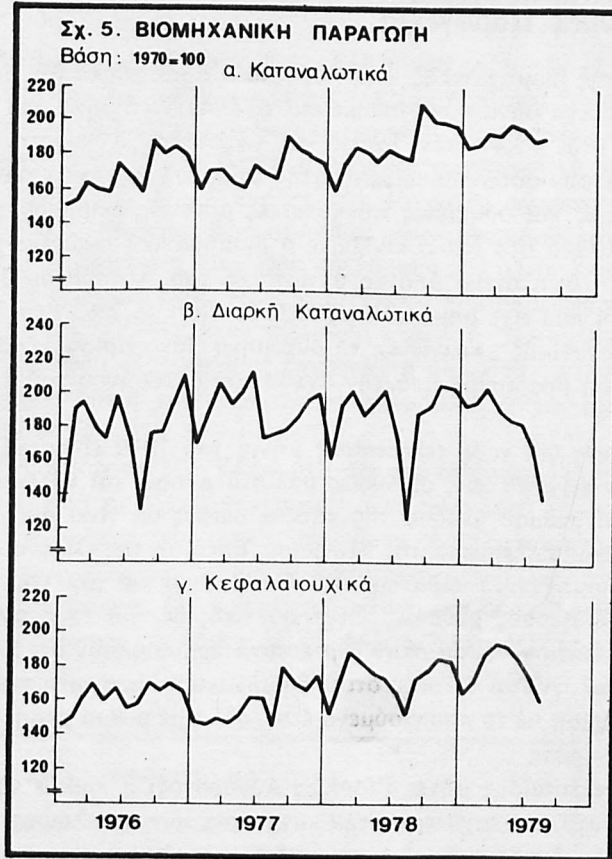
Ἔτσι, τὸ ἐπίπεδο στὸ ὁποῖο κινήθηκε ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή τὸν Αὐγουστο ἦταν κατὰ $5,9\%$ ὑψηλότερο ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο τοῦ Αὐγούστου 1978. Τὸν μήνα ἐκεῖνο ἡ ἀύξηση πού εἶχε σημειωθεῖ εἶχε προσεγγίσει τὸ 7% . Ἐξάλλου, ἡ μέση ἀύξηση τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τὸ ὀκτάμηνο Ἰανουαρίου-Αὐγούστου 1979, ἦταν $6,9\%$ δηλαδὴ βραδύτερη ἀπὸ τὴν ἄνοδο τοῦ ὀκταμήνου τοῦ προηγούμενου ἔτους ($7,4\%$).

Οἱ προοπτικὲς γιὰ τοὺς τελευταίους μῆνες τοῦ 1979 εἶναι γιὰ μιὰ διατήρηση τῶν ἐπιβραδυντικῶν τάσεων, οἱ ὁποῖες μάλιστα μπορεῖ καὶ νὰ ἐνταθοῦν, καθὼς ἡ ὑποχώρηση τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου τῆς καταναλώσεως θὰ γίνῃ ἀκόμα ἐμφανέστερη. Σύμφωνα μετὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς Μηνιαίας Ἐρευνας τῆς Οἰκονομικῆς Συγκυρίας τοῦ IOBE, ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή τὸν Σεπτέμβριο καὶ τὸν Ὀκτώβριο ἀυξήθηκε μὲ σαφῶς χαλαρότερους ρυθμούς. Οἱ προοπτικὲς δέ, γιὰ τοὺς τελευταίους μῆνες τοῦ ἔτους, πού διατυπώνονται στὴν ἴδια ἔρευνα προεξοφλοῦν ὅτι ἡ ἐπιβράδυνση θὰ συνεχισθεῖ. Ὑπολογίζεται τελικῶς ὅτι ἡ βιομηχανικὴ παραγωγή τοῦ 1979 θὰ ἀυξηθεῖ μὲν σὲ σύγκριση μετὰ τὸ προηγούμενο ἔτος, ἀλλὰ μὲ ρυθμὸ χαμηλότερο ἀπὸ $7,6\%$ πού σημειώθηκε τότε.

Τοὺς δύο τελευταίους μῆνες (Ἰούλιος-Αὐγουστος) ἡ πορεία τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ἐμφανίζεται ταχύτερη στὴν κατηγορία τῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, σὲ σύγκριση μετὰ τὴν ἄνοδο πού εἶχε σημειωθεῖ τοὺς ἀντίστοιχους μῆνες τοῦ 1978. Ἀναλυτικὰ οἱ ἐξελίξεις τῆς παραγωγῆς παρουσιάζονται ὡς ἀκολούθως:

Ἡ σημειούμενη ἐπιβράδυνση τῆς καταναλώσεως ἄρχισε νὰ γίνῃται αἰσθητὴ στὴν παραγωγή τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν. Οἱ ἐπιβραδυντικὲς τάσεις, οἱ ὁποῖες εἶχαν ἐπισημανθεῖ στὴν προηγούμενη τριμηνιαία ἐκθεση, ἔγιναν σαφέστερες τὸν Ἰούλιο καὶ τὸν Αὐγουστο. Ἔτσι, καὶ τοὺς δύο αὐτοὺς μῆνες ὁ δείκτης παραγωγῆς καταναλωτικῶν ἀγαθῶν παρουσίασε ἀυξήσεις σημαντικὰ ἀσθενέστερες ἀπὸ ἐκεῖνες πού σημειώθηκαν τοὺς ἀντίστοιχους μῆνες τοῦ 1978, ἦτοι: Ἰούλιος 5% ἔναντι $6,7\%$ καὶ Αὐγουστος $5,6\%$ ἔναντι $8,6\%$.

Ἡ σημειωθείσα ἄνοδος τῆς παραγωγῆς τῶν καταναλωτικῶν ἀγαθῶν ἀποδίδεται στὴν βελτίωση τῆς παραγωγῆς ὀρισμένων κλάδων, ὅπως τῆς ὑφαντουργίας καὶ τῶν εἰδῶν ἐνδύσεως-ὑποδήσεως. Συγκεκριμένα, τὸ ὀκτάμηνο Ἰανουαρίου-Αὐγούστου, ἡ μέση ἄνοδος τῆς παραγωγῆς στὴν μὲν ὑφαντουργία ἔφθασε τὸ $8,6\%$ σὲ σύγκριση μετὰ ρυθμὸ $6,2\%$ τὸ ἀντίστοιχο ὀκτάμηνο τοῦ προηγούμενου ἔτους, στὰ δὲ εἶδη ἐνδύσεως-ὑποδήσεως $12,9\%$, σὲ σύγκριση πρὸς μικρὴ μείωση τοῦ παρελθόντος ἔτους. Ἀντίθετα ἡ παραγωγή τῶν εἰδῶν διατροφῆς ἀυξήθηκε μὲ βραδύτερο ρυθμὸ



Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

από την αντίστοιχη περυσινή περίοδο του 1978, ήτοι κατά 8,9% έναντι 14,5%, συμβάλλοντας έτσι στην επιβράδυνση που σημειώνει ο δείκτης παραγωγής καταναλωτικών αγαθών.

Έντονες διακυμάνσεις παρουσιάζει η παραγωγή των διαρκών καταναλωτικών αγαθών, καθώς επηρεάζεται άμεσότερα από τις μεταβολές στο πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα. Ένω μέχρι και τον Ιούλιο η παραγωγή, στην κατηγορία αυτή της βιομηχανίας, έκινετο σε επίπεδα κατώτερα από τα αντίστοιχα του προηγούμενου έτους, τόν Αύγουστο, παρά τη μείωση έναντι του προηγούμενου μήνα, παρουσίασε αύξηση 9,4% σε σχέση με το επίπεδο του Αύγουστου 1978, το οποίο όμως ήταν ιδιαίτερα χαμηλό. Έτσι, η αύξηση αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά την αρχή αναστροφής των πτωτικών τάσεων, οι οποίες είναι πιθανό να επανεμφανισθούν τους προσεχείς μήνες.

Οι εξελίξεις στην κατηγορία αυτή της βιομηχανίας επηρεάζονται καθοριστικά

ἀπὸ τὴν πορεία τῆς παραγωγῆς στοὺς κλάδους ἐπίπλων καὶ ἠλεκτρικῶν μηχανῶν καὶ συσκευῶν. Ἐτσι, ἡ ἐπιβράδυνση πού σημειώνεται ὀφείλεται κατὰ πρῶτο λόγο στὴ σοβαρὴ πτώση πού παρουσίασε ἡ παραγωγὴ ἐπίπλων, ἡ ὁποία τὸ ὀκτάμηνο Ἰανουαρίου-Αὐγούστου ἦταν, κατὰ μέσο ὄρο, μειωμένη κατὰ 6,7% σὲ σύγκριση μὲ τὸ ἀντίστοιχο ὀκτάμηνο τοῦ προηγούμενου ἔτους. Ἡ πτώση αὐτὴ δὲν ἀντισταθμίστηκε ἀπὸ τὶς ἐξελίξεις στὴν παραγωγὴ τῶν ἠλεκτρικῶν μηχανῶν καὶ συσκευῶν, οἱ ὁποῖες ἐμφανίζονται στάσιμες.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατηγορία τῶν βιομηχανικῶν κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν, ἡ παραγωγικὴ δραστηριότητα συνεχίστηκε ἀνοδική. Μετὰ ἀπὸ συνεχεῖς μηνιαῖες ὑποχωρήσεις ἔναντι τοῦ προηγούμενου μήνα, πού ἄρχισαν τὸν Μάιο καὶ συνεχίσθηκαν μέχρι καὶ τὸν Αὐγούστο, ὁ μηνιαίος ρυθμὸς ἀνόδου, σὲ σχέση μὲ τὸν ἀντίστοιχο μήνα τοῦ 1978, παρουσίασε συνεχῆ ἐπιβράδυνση καὶ ἀπὸ 11,8% τὸν Μάιο περιορίσθηκε σὲ 5,6% τὸν Αὐγούστο. Συνολικὰ ἐξάλλου, ἡ μέση ἀνοδος τοῦ ὀκταμήνου ἀνῆλθε σὲ 6,3% σὲ σύγκριση μὲ 10,9% τὸ ἀντίστοιχο ὀκτάμηνο τοῦ 1978. Στὴν ἐπιβράδυνση αὐτὴ συνέβαλε ἡ μείωση τῆς παραγωγῆς σὲ ὀρισμένους κλάδους, ὅπως στὶς μηχανῆς καὶ συσκευές, καὶ ἡ ἐπιβράδυνση τοῦ ρυθμοῦ ἀνόδου σὲ ἄλλους, ὅπως στὸν κλάδο προϊόντων ἀπὸ μὴ μεταλλικὰ ὀρυκτὰ καὶ τὴ βασικὴ μεταλλουργία.

III. Ἀποθέματα ἐτοιμῶν προϊόντων

Παρὰ τὸ γεγονός τῆς σχετικῆς ἐπιβραδύνσεως τῆς ζητήσεως, τὰ ἀποθέματα ἐτοιμῶν προϊόντων τῆς βιομηχανίας δὲν παρουσίασαν ἀνοδο. Ἀντίθετα, ὅπως προκύπτει ἀπὸ τὰ ἀποτελέσματα τῆς Ἐρευνας Οἰκονομικῆς Συγκυρίας τοῦ IOBE, τὰ ἀποθέματα τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ τοῦ Ὀκτωβρίου ἐκτιμᾶται ὅτι κινήθηκαν σὲ ἐπίπεδα πού θεωροῦνται κανονικά.

Οἱ ἐκτιμήσεις αὐτὲς τῶν βιομηχανικῶν συνδέονται ἄμεσα μὲ τὴν ἀναμενόμενη ἐπιβράδυνση τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Μὲ δεδομένη αὐτὴ τὴν προοπτικὴ, μέρος τῶν ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων προορίζεται γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς ζητήσεως καὶ συνεπῶς τὸ ὕψος τους κατὰ τὸν μήνα Ὀκτώβριο θεωρεῖται κανονικό.

Ἡ ἐκτίμηση γιὰ τὴν ὑπαρξὴ κανονικῶν ἀποθεμάτων εἶναι γενικὴ καὶ στὶς τρεῖς κατηγορίες βιομηχανικῶν. Ἐξάιρεση ἀπὸ τὴ γενικὴ τάση ἀποτελοῦν ἡ ὕφαντουργία, τὰ εἶδη ἐνδύσεως καὶ ὑποδήσεως, τὰ προϊόντα ἀπὸ ἐλαστικὸ καὶ πλαστικὸ, τὰ εἶδη χάρτου καὶ τὰ μεταφορικὰ μέσα. Στὺς κλάδους αὐτοὺς τὰ ἀποθέματα κινήθηκαν σὲ ἐπίπεδα ἐλαφρῶς ἀνώτερα ἀπὸ τὸ κανονικό. Ἀντίθετα, στὸν κλάδο προϊόντων ἀπὸ μὴ μεταλλικὰ ὀρυκτὰ τὰ ἀποθέματα ἐκτιμῶνται ὡς ἀνεπαρκῆ.

IV. Άπασχόληση - παραγωγικότητα - Έργατικό κόστος

1. Άπασχόληση.

Τους μήνες Μάιο και Ίούλιο, ή άπασχόληση στη βιομηχανία παρουσίασε άνοδο ταχύτερη σε σχέση με τους ρυθμούς που είχε σημειώσει τους αντίστοιχους μήνες του 1978. Όπως έχει και άλλοτε σημειωθεί, οι διακυμάνσεις της παραγωγής επηρεάζουν έντονα την πορεία της άπασχολήσεως και έτσι μπορεί να θεωρηθεί ότι ή παραπάνω επιτάχυνση της άπασχολήσεως τον Μάιο-Ίούλιο, συναρτάται με τη σχετικά ταχεία πορεία της βιομηχανικής παραγωγής τους μήνες αυτούς. Τόν Ίούλιο και Αύγουστο όμως, ή άνοδος της βιομηχανικής άπασχολήσεως παρουσίασε μικρή επιβράδυνση σε σχέση με τους προηγούμενους μήνες. Συνολικά, τὸ όκτάμηνο ή μέση αύξηση της άπασχολήσεως ήταν 3,7%, όσο περίπου και τὸ αντίστοιχο όκτάμηνο τὸ προηγούμενο έτος. Με βάση την άναμενόμενη επιβράδυνση της βιομηχανικής παραγωγής τους προσεχείς μήνες προβλέπεται ότι ή επιβράδυνση της άνοδου της άπασχολήσεως που σημειώθηκε τόν Ίούλιο και τόν Αύγουστο θά συνεχισθεί και στους επόμενους μήνες.

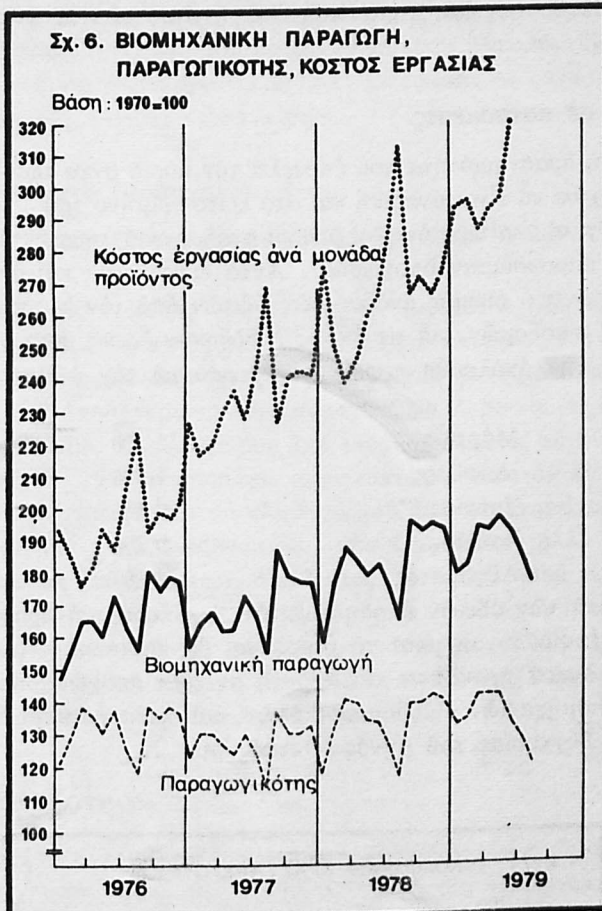
2. Παραγωγικότητα

Η σχετικά ταχεία πορεία της άπασχολήσεως επηρέασε δυσμενώς τις εξελίξεις της παραγωγικότητας, ή όποία σε σχέση με τόν προηγούμενο μήνα παρουσίασε συνεχείς μειώσεις στο τρίμηνο Ίουνίου-Αύγουστου. Έτσι, τὸ επίπεδο της παραγωγικότητας τόν Αύγουστο παρουσιάζεται κατά 15,2% μειωμένο σε σχέση με τὸ πρό τρίμηνο επίπεδό της. Συγκριτικά δέ με τους αντίστοιχους μήνες του 1978, τὸ επίπεδο της παραγωγικότητας ήταν ελαφρά μόνο βελτιωμένο, ήτοι 1,8% τόν Ίούλιο και 2% τόν Αύγουστο. Για τὸ προσεχές τρίμηνο προβλέπεται ότι ή πορεία της παραγωγικότητας θά βελτιωθεί κάπως, κυρίως λόγω της άναμενόμενης επιβραδύνσεως της άνοδου της άπασχολήσεως. Συνολικά πάντως για όλόκληρο τὸ 1979, ή άνοδος της μέσης παραγωγικότητας προβλέπεται να είναι άκόμη χαμηλότερη από τὸ 4,4% που σημειώθηκε τὸ προηγούμενο έτος.

3. Έργατικό κόστος

Τα στοιχεία για τή μηνιαία εξέλιξη τῶν χρηματικῶν άμοιβῶν φθάνουν μόνο μέχρι και τόν Ίούλιο. Στην περίοδο αυτή παρατηρείται σοβαρή επιτάχυνση τὸυ ρυθμοῦ άνοδου τὸυ κόστους έργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Η άνοδος τὸυ σχετικοῦ δείκτη παρουσιάζει τους τελευταίους μήνες τις άκόλουθες αύξήσεις, έναντι τῶν αντίστοιχων μηνῶν τὸυ προηγούμενου έτους:

	1978	1979
Άπρίλιος	+ 7,5	+18,3
Μάϊος	+10,8	+12,9
Ίούλιος	+17,2	+19,9



Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε., Ι.Κ.Α., Έπεξεργασία στοιχείων: ΙΟΒΕ.

Με βάση τις έως ανωτέρω εξελίξεις, είναι σχεδόν βέβαιο ότι η άνοδος του κόστους εργασίας κατά μονάδα προϊόντος, η οποία πρέπει να αποδοθεί στη βραδεία πορεία της παραγωγικότητας σε συνάρτηση με την κατά πολύ ταχύτερη άνοδο των εργατικών άμοιβων, θα είναι το 1979 σημαντικά ταχύτερη από το 1978.

Ήδη το α' εξάμηνο του 1979, η μέση άνοδος του κόστους ήταν 15,6%, ενώ η αντίστοιχη αύξηση του α' εξαμήνου του 1978 ήταν 13,4%.

V. Έπενδύσεις

Δεν υπάρχουν ένδειξεις για μεταβολή στη πορεία των επενδύσεων κατά το τρίμηνο. Ειδικότερα, στις επενδύσεις του ιδιωτικού τομέα καθοριστικό ρόλο εξακολου-

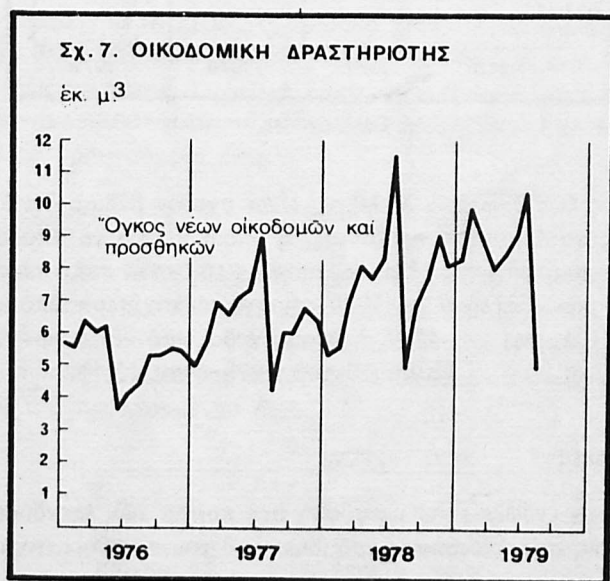
θεϊ νά ἔχει ἡ οἰκοδομικὴ δραστηριότητα, ἐνῶ ἡ στασιμότητα στις βιομηχανικὲς ἐπενδύσεις συνεχίζεται.

1. Ἐπενδύσεις σὲ κατασκευές.

Ἡ οἰκοδομικὴ δραστηριότητα ποὺ ἀποτελεῖ τὸν κύριο ὄγκο τῶν ἐπενδύσεων σὲ κατασκευές συνέχισε νὰ εἶναι ἀνοδικὴ καὶ στὸ τρίτο τρίμηνο τοῦ ἔτους. Ὑπάρχουν ὅμως ἐνδείξεις, ὅτι οἱ ἰδιαίτερα ὑψηλοὶ ρυθμοὶ ἀνόδου ποὺ σημειώθηκαν στὸ α' ἐξάμηνο τοῦ ἔτους παρουσίασαν ὑποχώρηση. Αὐτὸ διαφαίνεται καὶ ἀπὸ τὴν ἐπιβράδυνση ποὺ σημειώνει ὁ ρυθμὸς ἀνόδου τῶν ἀδειῶν ἀπὸ τὸν Μάρτιο καὶ μετὰ. Ὁ συνολικὸς ὄγκος οἰκοδομῶν, γιὰ τίς ὁποῖες ἐκδόθηκαν ἀδειες, παρουσίασε τοὺς τελευταίους μῆνες τὴν ἀκόλουθη πορεία συγκριτικὰ μὲ τὸν ἀντίστοιχο μῆνα τοῦ 1978:

Μάρτιος	+25,1%
Ἀπρίλιος	- 1,8%
Ἰούνιος	+10,6%
Ἰούλιος	+ 9,2%
Αὐγουστος	+ 4,2%

Ἡ πορεία αὐτὴ τῶν ἀδειῶν ὑποδηλώνει ὅτι ἡ οἰκοδομικὴ δραστηριότητα παρουσιάζει σαφῆ ἐπιβράδυνση μετὰ τὸ θέρος καὶ θὰ παρουσιάσει ἐντονότερη στὸ μέλλον. Αὐτὸ ἄλλωστε προκύπτει καὶ ἀπὸ τὴ σχετικὴ ὑποχώρηση τῶν ἐγχωρίων πωλήσεων τῶν βιομηχανιῶν οἰκοδομικῶν ὑλῶν, ποὺ καταγράφεται ἀπὸ τὴν Ἐρευνητικὴ Οἰκονομικὴ Συγκυρία τοῦ μηνὸς Ὀκτωβρίου.



Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

Ἀνεξάρτητα πάντως ἀπὸ τὶς διακυμάνσεις τῆς οἰκοδομικῆς δραστηριότητος στὴ διάρκεια τοῦ ἔτους, ἡ ἔξαρση τοῦ πρώτου εξαμήνου ἦταν τόσο ἔντονη πὺ ἐκτιμᾶται ὅτι συνολικὰ γιὰ ὁλόκληρο τὸ 1979 οἱ ἐπενδύσεις σὲ κατασκευές θὰ αὐξηθοῦν μὲ ρυθμὸ ἐλαφρῶς ταχύτερο ἀπὸ πέρυσι.

2. Ἐπενδύσεις στὴ Βιομηχανία.

Τὸ πρόβλημα τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων ἐξακολουθεῖ νὰ παρουσιάζεται σοβαρό.

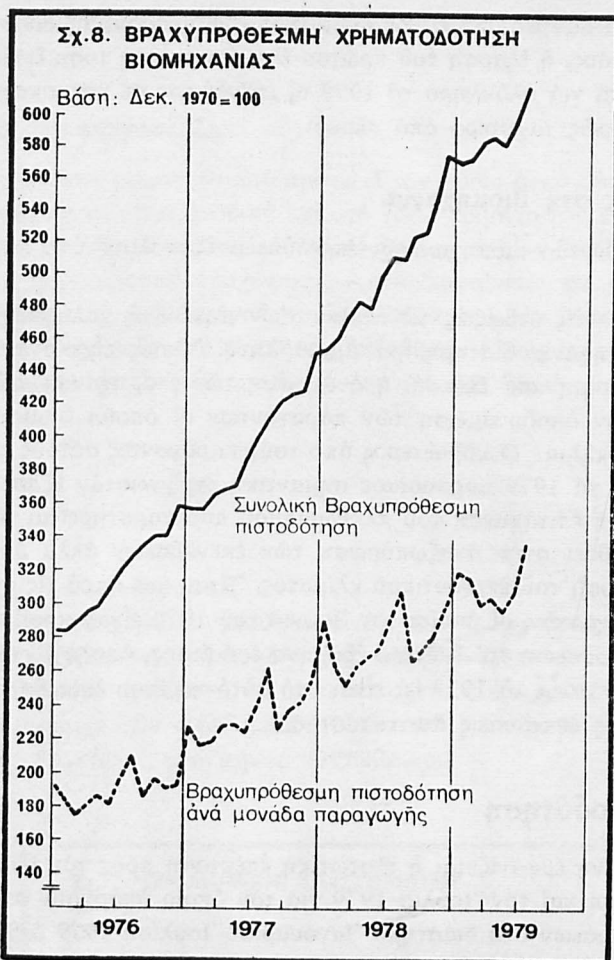
Σύμφωνα μὲ τὶς ἐνδείξεις τῶν τελευταίων μηνῶν, ἡ χαλαρότητα τῶν ἐπενδύσεων στὴ βιομηχανία διατηρήθηκε ἀμετάβλητη. Ὅπως εἶχε ἀναφερθεῖ καὶ στὴν προηγούμενη τριμηνιαία ἔκθεση, ἡ ἀνάκαμψη τῶν βιομηχανικῶν ἐπενδύσεων συναρτᾶται μὲ τὴν ἀποδυνάμωση τῶν παραγόντων οἱ ὁποῖοι δημιουργοῦν ἀβέβαιο ἐπιχειρηματικὸ κλίμα. Ὁ κυριώτερος ἀπὸ τοὺς παράγοντες αὐτοὺς εἶναι ὁ πληθωρισμός, ὁ ὁποῖος τὸ 1979 παρουσίασε σημαντικὴ ὡς γνωστὸν ἔξαρση. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι ἡ ἐπιτάχυνση τοῦ πληθωρισμοῦ πὺ παρατηρεῖται τοὺς τελευταίους μῆνες δὲν βοηθεῖ στὴν ἀναζωπύρωση τῶν ἐπενδύσεων ἀλλὰ ἀντίθετα συντελεῖ στὴν χειροτέρευση τοῦ ἐπενδυτικοῦ κλίματος. Ἐτσι, καὶ παρὰ τὶς σχετικὲς προβλέψεις τῶν βιομηχανιῶν, οἱ ὁποῖες τὸν Ἰούνιο τοῦ 1979 εἶχαν προβλέψει μικρὴ βελτίωση τῶν ἐπενδύσεων στὸ δεῦτερο ἔξάμηνο τοῦ ἔτους, ὑπολογίζεται ὅτι οἱ ἐπενδύσεις στὴν βιομηχανία τὸ 1979 θὰ εἶναι στὸ αὐτὸ περίπου ἐπίπεδο τοῦ 1978 καὶ θὰ ἀφοροῦν κυρίως ἐπενδύσεις ἀντικαταστάσεως.

VI. Χρηματοδότηση

Συγκρατημένη ἐμφανίζεται ἡ πιστωτικὴ ἐπέκταση πρὸς τὸν ἰδιωτικὸ τομέα τῆς οἰκονομίας μέχρι καὶ τὸν Ἰούλιο 1979 γιὰ τὸν ὁποῖο ὑπάρχουν στοιχεῖα. Τὸ ὕψος τῶν νέων πιστώσεων στὸ διάστημα Ἰανουαρίου-Ἰουλίου 1979 ἔφθασε τὶς 61.461,7 ἑκ. δρχ. Σημειώθηκε δηλαδὴ αὐξηση, ἐναντι τῶν ὑπολοίπων τῆς 31.12.78, κατὰ 10,5%, ἐνῶ ἡ ἀντίστοιχη περισυνὴ αὐξηση ἦταν 13%.

Ἐπιβράδυνση ἐσημείωσε ἡ ἄνοδος τῶν πιστώσεων σὲ ὄλους τοὺς κύριους τομεῖς τῆς οἰκονομίας καὶ ἰδιαίτερα στὴ γεωργία καὶ τὸ ἐμπόριο, ὅπου τὸ συνολικὸ ποσὸ τῶν νέων δανείων στὸ διάστημα Ἰανουαρίου-Ἰουλίου 1979 ὑπελείπετο σημαντικὰ τὸ ἀντίστοιχο τῆς αὐτῆς περιόδου τοῦ 1978. Σὰν ἀποτέλεσμα, ἡ συμμετοχὴ τῆς γεωργίας στὸ σύνολο τῶν νέων πιστώσεων ἔπεσε ἀπὸ 24,4% τὸ 1978 σὲ 18,4% τὸ 1979, καὶ τοῦ ἐμπορίου ἀπὸ 10,8% σὲ 9,7%. Ἡ συμμετοχὴ τῆς μεταποιήσεως παρέμεινε σχεδὸν ἀμετάβλητη, ἐνῶ διευρύνθηκε αἰσθητὰ ἡ συμμετοχὴ τοῦ οἰκισμοῦ ἀπὸ 12,2% τὸ 1978 σὲ 16,2% τὸ 1979.

Ἀπὸ τὸ σύνολο τῶν νέων πιστώσεων, 27.589,7 ἑκατ. δρχ. (ἦτοι ποσοστὸ 44,9%) διοχετεύθηκαν στὴ μεταποίησι. Ἐὰν δὲ ἐξαιρεθοῦν οἱ πιστώσεις πρὸς τὴ βιοτεχνία, προκύπτει ὅτι τὸ ὕψος τῶν νέων δανείων πρὸς τὴν βιομηχανία καὶ τὰ με-



Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Έπεξεργασία στοιχείων Ι.Ο.Β.Ε.

ταλλεία ήταν στο τέλος του 'Ιουλίου 1979 ίσο προς 21.656 εκ. δρχ., σημειώθηκε δηλ. αύξηση, έναντι των υπολοίπων της 31.12.78, κατά 9,2% ενώ η αντίστοιχη πέρυσνη ήταν 11,9%.

Η επιβράδυνση αυτή αφορά αποκλειστικά τις βραχυπρόθεσμες πιστώσεις, το ύψος των οποίων στο διάστημα 'Ιανουαρίου-'Ιουλίου 1979 αυξήθηκε μόνο κατά 7,4%, ενώ στην αντίστοιχη περίοδο του 1978 είχε αυξηθεί κατά 11,7%. Όσον αφορά τις νέες μακροπρόθεσμες πιστώσεις, το ύψος τους στο διάστημα 'Ιανουαρίου-'Ιουλίου 1979 έφθασε τις 9.792 εκ. δρχ., σε σύγκριση με 7.376 στην ίδια περίοδο πέρυσι. Η αύξηση έναντι των υπολοίπων της 31.12.78 ήταν 13,1%, ενώ η αντίστοιχη έναντι των υπολοίπων της 31.12.77 ήταν 12,2%.

Η συνεχής επιβράδυνση της βραχυπρόθεσμου χρηματοδότησεως, σε συνδυα-

σμό με την άνοδο των στοιχείων κόστους, δημιουργεί όπωσδήποτε προβλήματα διαθεσιμότητας κεφαλαίων κινήσεως στις βιομηχανικές επιχειρήσεις. Ένδεικτική επί του προκειμένου είναι η επιβραδυντική πορεία του δείκτη βραχυπροθέσμου χρηματοδοτήσεως ανά μονάδα βιομηχανικής παραγωγής, ο οποίος κατά μέσο όρο της περιόδου Ιανουαρίου-Ιουλίου 1979, αυξήθηκε κατά 11,8%, ενώ την ίδια περίοδο το 1978 η αντίστοιχη αύξηση είχε υπερβεί το 18%.

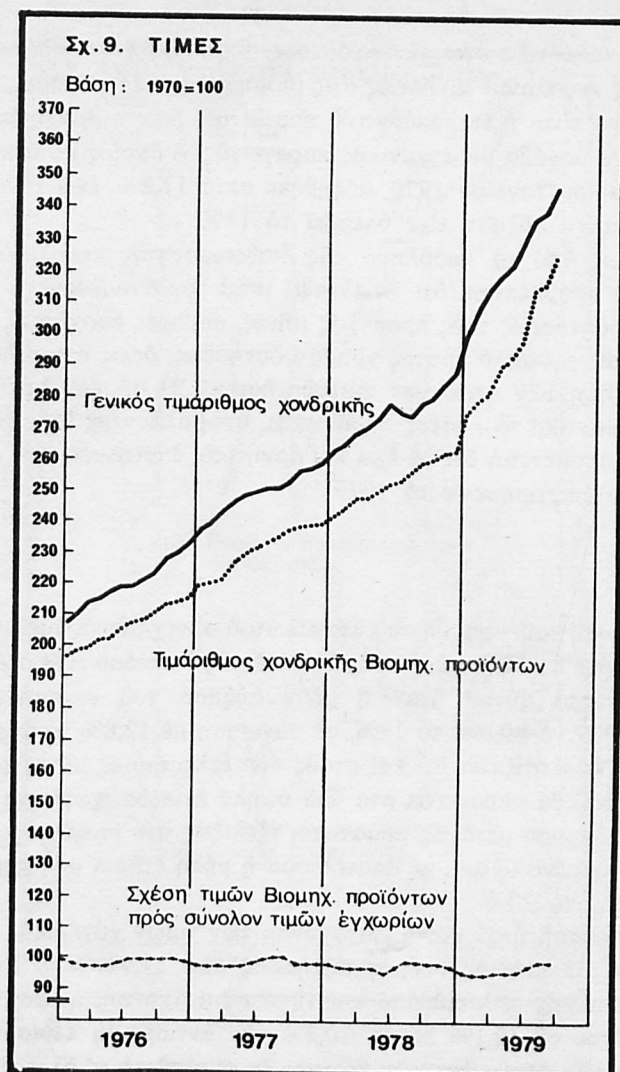
Έκτός όμως από το πρόβλημα της διαθεσιμότητας κεφαλαίων κινήσεως, το οποίο μάλιστα προβλέπεται ότι θα ένταθει μετά τον άναμενόμενο περιορισμό των όριων χρηματοδοτήσεως τους προσεχείς μήνες, σοβαρές δυσχέρειες δημιουργεί στις επιχειρήσεις και το ύψηλό κόστος χρηματοδοτήσεως, όπως διαμορφώθηκε μετά την πρόσφατη αύξηση των επιτοκίων πιστοδοτήσεως. Η αύξηση αυτή πέραν του ότι επιβαρύνει σημαντικά το κόστος παραγωγής, συμβάλλοντας έτσι στην επίταση του πληθωρισμού, άναμένεται ότι θα έχει και άρνητικές επιπτώσεις στα οικονομικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων το 1979.

VII. Τιμές

Η επιτάχυνση του τιμαρίθμου καταναλωτού συνεχίστηκε άμείωτη μέχρι και τον Οκτώβριο, όποτε η αύξηση έναντι του πρό έτους επιπέδου είχε στο μεταξύ ανέλθει 22%. Αποτέλεσμα αυτού ήταν η μέση αύξηση του δεκαμήνου Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 1979 να φθάσει το 18%, σε σύγκριση με 12,8% το αντίστοιχο δεκάμηνο του 1978. Υπολογίζεται ότι και στους δύο τελευταίους μήνες του έτους, ο ρυθμός πληθωρισμού θα παραμείνει στα ίδια ύψηλά επίπεδα, χωρίς να άποκλείεται και περαιτέρω επιτάχυνση μετά τις πρόσφατες εξελίξεις στο ίσοζύγιο πληρωμών και τα ληφθέντα έσπευσμένα μέτρα, με αποτέλεσμα η μέση ετήσια αύξηση για το 1979 να υπερβεί τελικώς το 20%.

Έξ ίσου σοβαρή ήταν και η επιτάχυνση των τιμών χονδρικής πωλήσεως το γ' τρίμηνο 1979. Ο ετήσιος ρυθμός αύξήσεως από 21,9% τον Ιούλιο έφθασε σε 24,4% τον Σεπτέμβριο. Μετά από και τη νέα επιτάχυνση, η μέση αύξηση του εννεαμήνου έφθασε σε 19,1% έναντι 10,2% την αντίστοιχη περισυνή περίοδο.

Η ένταση των πληθωριστικων πιέσεων έγινε αισθητή σ' όλες τις επί μέρους κατηγορίες προϊόντων. Ιδιαίτερα ταχεία υπήρξε η αύξηση των τιμών των εξαγομένων προϊόντων, ο ρυθμός της όποιας τον Σεπτέμβριο έφθασε το 32,2%. Οί τιμές των έγχωριων για έσωτερική κατανάλωση και των εισαγομένων προϊόντων συνέβαλαν με την ίδια σχεδόν ένταση στην αύξηση του γενικού τιμαρίθμου. Από τον Ιούλιο όμως και μετά οί τιμές των έγχωριων προϊόντων αυξάνονται με ταχύτερους ρυθμούς άπ' αυτούς των εισαγομένων. Σάν αποτέλεσμα, η σχέση τιμών έγχωριων προς εισαγομένα άρχισε να αυξάνεται σε σχέση με τα προς έτους επίπεδα της, για πρώτη φορά μετά από συνεχείς μειώσεις κατά τα τελευταία δύο χρόνια, γεγονός που υποδηλώνει ότι η επίδραση των ένδογενων πηγών του πληθωρισμού έχει άρχίσει να είναι έντονότερη από την επίδραση του εισαγομένου πληθωρισμού. Σάν ένας από τους



Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε. Έπεξεργασία στοιχείων: Ι.Ο.Β.Ε.

κυριότερους λόγους θα πρέπει να αναφερθεί ή δημοσιονομική και νομισματική πολιτική που άσκειται τα τελευταία χρόνια, και ειδικότερα ή πολιτική τών δημοσίων δαπανών. Η αύξηση τών συνολικών δαπανών και του έλλείμματος προϋπολογισμού δημιουργεί έντονες αύξητικές επιδράσεις στη ζήτηση και συντηρεί τις πληθωριστικές πιέσεις. Χαρακτηριστικά αναφέρεται διτ το σύνολο τών δαπανών του δημόσιου τομέα σάν ποσοστό του ΑΕΠ έφθασε τó 1978 τó 35,2% από 30,8% που ή-ταν τó 1974. Τó δέ 1979 ύπολογίζεται διτ κυμάνθηκε στα ίδια επίπεδα. Ένα δεύτερο σημείο που πρέπει να αναφερθεί είναι οι συνεχιζόμενες και τó 1979 τάσεις αναδιαρθρώσεως τών δημοσίων δαπανών, που εκφράζονται με μείωση του ποσοστού

των επενδύσεων και άνοδο του ποσοστού των συνολικών δαπανών που κατευθύνεται προς τις τρέχουσες δαπάνες δημιουργώντας έτσι αφενός πληθωριστικές πιέσεις από πλευράς ζήτησεως και αφετέρου στενότητες από την πλευρά της προσφοράς.

Στην κατηγορία των έγχωριως παραγομένων προϊόντων για έσωτερική κατανάλωση, ή σοβαρότερη αύξηση σημειώθηκε στον τομέα της δευτερογενούς παραγωγής. Το γ' τρίμηνο, ή μέση έτήσια αύξηση του σχετικού τιμαριθμού ανήλθε σε 23,9% έναντι 16,9% το β' και 13,4% το α' τρίμηνο αντίστοιχως. Πρέπει να σημειωθεί ότι από τον Ιούνιο και μετά ο ρυθμός αύξησης των τιμών βιομηχανικών προϊόντων υπήρξε ταχύτερος εκείνου του συνόλου των τιμών έγχωριων προϊόντων, με αποτέλεσμα ο σχετικός δείκτης αποκλίσεως να κινείται σε επίπεδα άνωτερα των αντίστοιχων του 1978, ενώ την ίδια περίοδο πέρυσι παρουσίαζε συνεχείς μειώσεις.

Η σοβαρή επιτάχυνση των τιμών στον δευτερογενή τομέα είναι αποτέλεσμα των έντονων πιέσεων στο κόστος των παραγομένων προϊόντων. Όσον αφορά το εργατικό κόστος, οι εξελίξεις των όνομαστικών άποδοχών στη μείζονα βιομηχανία κατά το β' τρίμηνο 1979, για το όποιο υπάρχουν στοιχεία, εξακολουθούν να παραμένουν έντονα αύξητικές, αν και έχει σημειωθεί κάποια επιβράδυνση σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 1978. Συγκεκριμένα, οι μέσες μηνιαίες άποδοχές των υπαλλήλων έσημείωσαν αύξηση κατά 18,2% έναντι 19,1% πέρυσι, και οι έβδομαδιαίες των εργατών κατά 20,8% έναντι 24,3% το β' τρίμηνο του 1978. Ίδιαίτερα σοβαρές εξ άλλου υπήρξαν οι πληθωριστικές πιέσεις από πλευράς κόστους πρώτων ύλων. Μετά από συνεχή και ταχεία επιτάχυνση σ' όλο το διάστημα Ιανουαρίου-Όκτωβρίου 1979 το μέσο επίπεδο του σχετικού δείκτη υπερέβη το αντίστοιχο του 1978 κατά 26% περίπου, ενώ την ίδια περίοδο πέρυσι είχε σημειωθεί μείωση κατά 2%. Σαν αποτέλεσμα ή σχέση τιμών βιομηχανικών προϊόντων προς τιμές πρώτων ύλων, στο ίδιο διάστημα, σημείωσε μείωση κατά 6,1%, ενώ πέρυσι είχε αυξηθεί κατά 12%. Τέλος θα πρέπει να προστεθεί και ή προαναφερθείσα σοβαρή επιτάχυνση του κόστους χρηματοδότησεως ή όποια προήλθε από την αύξηση των επιτοκίων χορηγήσεως.

Η άνοδος των τιμών αναμένεται ότι θα συνεχισθεί το ίδιο έντονη μέχρι τέλους του έτους. Η πιθανή έλαφρά επιβράδυνση του εργατικού κόστους κατά το β' τρίμηνο του έτους δεν αναμένεται να έχει σοβαρή επίδραση στην πορεία των τιμών. Από την άλλη πλευρά, οι πληθωριστικές πιέσεις των άλλων στοιχείων κόστους προβλέπεται να διατηρηθούν άμειωτες ή και να ένταθούν, με αποτέλεσμα ή μέση άνοδος του γενικού τιμαριθμού χονδρικής για όλόκληρο το 1979 να υπερβεί τελικώς το 20%.

VIII. Έξωτερικό Έμπόριο

Ίδιαίτερα δυσμενείς εμφανίζονται οι πρόσφατες εξελίξεις στο έμπορικό ισοζύγιο της χώρας. Κύρια αίτια της επιδεινώσεως ήταν ή σοβαρή έξαρση των εισαγωγών τους τελευταίους μήνες, ή όποία θα πρέπει βασικά να άποδοθεί στους άκόλουθους παράγοντες.

α) Με δεδομένο ότι η χρηματοδότηση του εμπορίου γίνεται σχεδόν αποκλειστικά από τη βιομηχανία, το υψηλό επίπεδο των επιτοκίων με το οποίο επιβαρύνονται οι εμπορικές πιστώσεις, λειτουργεί σαν αντικίνητρο για την προμήθεια προϊόντων από την εσωτερική αγορά. Έτσι, το εμπόριο στρέφεται προς τις αγορές του εξωτερικού όπου τα αντίστοιχα επιτόκια είναι σημαντικά χαμηλότερα. Μ' αυτόν τον τρόπο μέρος των ελληνικών προϊόντων υποκαθίσταται από εισαγόμενα. Η υποκατάσταση αυτή εξ άλλου ευνοείται και από τη σοβαρή μείωση των δασμών.



Πηγή : Τράπεζα της Ελλάδος, Έπεξεργασία στοιχείων : Ι.Ο.Β.Ε.

β) Οι έντονες πληθωριστικές εξελίξεις κατά το τρέχον έτος είναι ο δεύτερος και κυριότερος παράγοντας. Η διευρυνόμενη απόκλιση των ρυθμών πληθωρισμού μεταξύ της Ελλάδος και των περισσοτέρων δυτικών χωρών ευνοεί τη στροφή προς εισαγωγές, ενώ το συνεχώς επιδεινούμενο ψυχολογικό κλίμα από τις προσδοκίες για περαιτέρω ένταση του πληθωρισμού οδηγεί σε σοβαρές αποθεματοποιήσεις αγαθών.

Τόν Σεπτέμβριο η συνολική αξία των εισαγωγών υπερέβη το πρό έτους επίπεδο της κατά 35,9%, ενώ η αντίστοιχη αύξηση των εισπράξεων από εξαγωγές ήταν μόλις 5,1%. Τόν Οκτώβριο, τόν τελευταίο μήνα για τόν οποίον υπάρχουν στοιχεία, η αύξηση των εισαγωγών έφθασε τόν έντυπωσιακό ύψος τού 62,3%. Τόν ίδιο μήνα η αύξηση των εξαγωγών ήταν περίπου ή μισή (+30,8%).

Η χειροτέρευση αυτή τής σχέσεως εξαγωγών-εισαγωγών, ή όποια εκδηλώνεται στη μείωση τού σχετικού δείκτη απόκλισεως κατά 20% περίπου, είχε σαν αποτέλεσμα σοβαρή διεύρυνση τού εμπορικού έλλειμματος. Τόν Σεπτέμβριο τó εμπορικό έλλειμμα αυξήθηκε έναντι τού Σεπτεμβρίου 1978 κατά 57,4%, ενώ τόν Οκτώβριο ή αντίστοιχη αύξηση έφθασε τó 89,6%.

Μετά και τις τελευταίες αυτές εξελίξεις ή εικόνα του εμπορικού ισοζυγίου για ολόκληρο το δεκάμηνο Ιανουαρίου-Οκτωβρίου 1979 εμφανίζεται ως εξής: Η αύξηση των εισαγωγών, έναντι της αυτής περιόδου του 1978, ανήλθε σε 37,3% και εκείνη των εξαγωγών, ελαφρώς βραδύτερη, σε 33,4%. Οι αντίστοιχες περισυνές αυξήσεις ήταν 15,1% και 11,7% αντίστοιχως. Η διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος έφθασε τελικώς σε 39,9%, υπήρξε δηλαδή υπερδιπλάσια της αντίστοιχης περισυνής (+17,4%).

Εάν οι επιπτώσεις των νέων περιοριστικών μέτρων για τις εισαγωγές γίνουν αισθητές μέσα στο 1979 και δεν παρατηρηθεί επιβράδυνση των εξαγωγών μπορεί να υπάρξει βελτίωση μέχρι το τέλος του έτους. Θεωρείται όμως πιθανότερο ότι το εμπορικό έλλειμμα του 1979 θα είναι αυξημένο σε σχέση με το 1978 κατά ποσοστό που θα κυμαίνεται γύρω στο 40%.

**ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΜΕΓΕΘΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ**

		ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ (%) ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΝΑΝΤΙ							
		Μέγεθος	ΠΡΟ ΜΗΝΟΣ		ΠΡΟ ΤΡΙΜΗΝΟΥ		ΠΡΟ ΕΤΟΥΣ		
			1978	1979	1978	1979	1978	1979	
A. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ - ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ									
1. Δείκτης Βιομηχανικής Παραγωγής									
α)	Συνόλου Βιομηχανίας	Αύγουστος '79	175,9	- 4,9	- 4,2	- 6,1	-10,6	+ 7,0	+ 5,9
β)	Κεφαλαιουχικών αγαθών	Αύγουστος '79	159,5	- 7,1	- 8,5	-12,1	-17,0	+ 4,1	+ 5,6
γ)	Διαρκών καταναλωτικών αγαθών	Αύγουστος '79	139,0	-28,2	-18,7	-35,0	-25,3	+ 7,1	+ 9,4
δ)	Άμεσως καταναλωτικών αγαθών	Αύγουστος '79	190,1	- 0,1	+ 0,4	+ 2,5	- 4,4	+ 8,6	+ 5,6
2. Βιομηχανική Παραγωγή κατά άπασχολούμενο (Δείκτης)									
		Αύγουστος '79	119,7	- 6,6	- 6,4	-11,5	-15,2	+ 3,0	+ 2,0
B. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ - ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ									
1. Έργατική Άπασχόληση στη Βιομηχανία (Δείκτης)									
		Αύγουστος '79	146,9	+ 1,9	+ 2,4	+ 6,2	+ 5,4	+ 3,9	+ 3,8
2. Μέσο βιομηχανικό ήμερομίσθιο (δρχ.)									
		Ίουνιος '79	547,1	+ 1,6	+ 1,8	+ 5,3	+ 5,0	+19,3	+20,3
3. Μέσο κόστος εργασίας κατά μόραγωγής (Δείκτης)									
		Ίουνιος '79	319,8	+ 1,7	+ 8,0	+11,5	+11,8	+17,2	+19,9
Γ. ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ									
1. Όγκος νέων οικοδομών (χιλ. Μ ³)									
		Αύγουστος '79	4.988	-58,1	-51,9	-38,0	-41,6	+15,3	+ 4,2
2. Παραγωγήτσιμέντου (χιλ. τόν.)									
		Ίούλιος '79	1.129	+ 9,8	+ 6,4	- 0,3	+ 0,7	+12,2	+ 4,2
Δ. ΛΙΑΝΙΚΕΣ ΠΩΛΗΣΕΙΣ									
1. Δείκτης αξίας λιανικών πωλήσεων									
α)	Σε τρέχουσες τιμές	Σεπ/ριος '79	355,7	+ 5,2	+ 1,4	+ 4,9	+ 2,9	+14,8	+17,1
β)	Σε σταθερές τιμές	Σεπ/ριος '79	118,8	+ 1,9	- 1,9	+ 8,3	+ 3,7	+ 2,4	- 1,9
2. Περιθώρια μικτών κερδών λιανικού έμπορίου (Δείκτης)									
		Σεπ/ριος '79	87,3	+ 1,7	+ 1,2	- 3,3	- 5,8	+ 1,0	- 3,2
E. ΤΙΜΕΣ									
1. Δείκτης τιμών Καταναλωτού									
2. Δείκτης Τιμών Χονδρικής Πωλήσεως									
α)	Γενικός	Σεπ/ριος '79	347,2	+ 1,4	+ 2,4	- 0,1	+ 5,1	+10,1	+24,4
β)	Βιομηχανικών ειδών έσωτερικής καταναλώσεως	Σεπ/ριος '79	325,4	+ 1,1	+ 2,8	+ 2,5	+ 9,0	+ 9,2	+25,3
γ)	Πρώτων ύλων	Όκτώβριος '79	350,2	+ 1,7	+ 1,3	+ 6,3	+ 3,5	+ 8,4	+27,9
3. Σχέσεις τιμών χονδρικής πωλήσεως (Δείκτες)									
α)	Βιομηχανικών ειδών προς σύνολο τιμών έγχωρίων προϊόντων	Σεπ/ριος '79	99,4	- 0,5	+ 0,6	+ 2,9	+ 3,1	- 1,4	+ 1,3

ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΑ (%) ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΕΝΑΝΤΙ

Μέγεθος ΠΡΟ ΜΗΝΟΣ ΠΡΟ ΤΡΙΜΗΝΟΥ ΠΡΟ ΕΤΟΥΣ
1978 1979 1978 1979 1978 1979

β) Έγχωριων προϊόντων προς τιμές εισαγομένων	Σεπ/ριος '79	81,9	+ 0,5	+ 0,1	- 2,3	+ 1,4	- 1,2	+ 1,4
γ) Βιομηχανικών προϊόντων προς τιμές πρώτων ύλων	Σεπ/ριος '79	94,1	- 1,4	+ 1,8	- 2,1	+ 5,8	+ 4,9	- 2,4

ΣΤ. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

1. Συνολική προσφορά χρήματος (έκ. δρχ.)	Αύγουστος '79	249.489	+ 0,7	+ 0,6	+ 7,5	+ 11,0	+ 21,5	+ 23,6
2. Συνολικές καταθέσεις ιδιωτών σε έμπορικές τράπεζες και ειδικούς πιστωτικούς οργανισμούς (έκ. δρχ.)	Αύγουστος '79	602.163	+ 2,7	+ 1,3	+ 9,2	+ 4,9	+ 24,4	+ 21,5
α) Όψεως	Αύγουστος '79	43.575	+ 1,5	+ 2,7	+ 17,4	+ 14,8	+ 23,4	+ 24,0
β) Ταμειυτηρίου	Αύγουστος '79	413.954	+ 2,6	+ 1,8	+ 8,6	+ 4,9	+ 25,3	+ 19,7
γ) Λοιπές	Αύγουστος '79	144.634	+ 3,2	- 0,7	+ 8,8	+ 2,4	+ 22,0	+ 25,8

Ζ. ΠΙΣΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

1. Συνολική Χρηματοδότηση Οικονομίας (έκ. δρχ.)	Ίούλιος '79	736.816	+ 1,1	+ 1,0	+ 4,2	+ 5,0	+ 23,4	+ 20,1
2. Πιστοδότηση Βιομηχανίας και Μεταλλείων (έκ. δρχ.)	Ίούλιος '79	257.525	+ 2,2	+ 2,9	+ 5,3	+ 5,6	+ 24,5	+ 20,8
α) Βραχυπρόθεσμη	Ίούλιος '79	172.790	+ 2,3	+ 3,7	+ 5,3	+ 5,5	+ 25,9	+ 18,8
β) Μακροπρόθεσμη	Ίούλιος '79	84.735	+ 2,0	+ 1,4	+ 5,4	+ 6,0	+ 21,7	+ 24,9
3. Βραχυπρόθεσμη Πιστοδότηση Βιομηχανίας κατά μονάδα παραγωγής (Δείκτης)	Ίούλιος '79	336,5	+ 6,4	+ 9,6	+ 10,7	+ 10,9	+ 20,3	+ 13,0
4. Σχέση βραχυπρόθεσμης βιομηχανικής πιστοδοτήσεως προς κόστος πρώτων ύλων (Δείκτης)	Ίούλιος '79	182,6	+ 2,1	+ 2,9	+ 5,4	- 0,4	+ 28,2	- 9,6

Η. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

1. Έμπορικό Ίσοζύγιο (Έλλειμμα) (έκ. δολλ.)	Όκτώβριος '79	-599	-13,2	+ 4,5	-28,7	+ 10,5	+ 1,3	+ 89,6
α) Εισαγωγές (έκ. δολλ.)	Όκτώβριος '79	956	- 4,8	+ 13,7	-13,0	+ 11,4	+ 15,3	+ 62,3
β) Έξαγωγές (έκ. δολλ.)	Όκτώβριος '79	357	+ 7,1	+ 33,2	+ 16,7	+ 13,0	+ 37,2	+ 30,8
γ) Έξαγωγές βιομηχανικών ειδών (έκ. δολλ.)	Ίούνιος '79	219	- 4,1	- 3,5	+ 1,9	+ 0,9	- 1,2	+ 45,0
2. Σχέση εξαγωγών βιομηχανικών ειδών προς σύνολο εξαγωγών (Δείκτης)	Ίούνιος '79	346,6	+ 5,5	+ 239,1	+ 19,2	139,2	+ 0,4	+ 124,2
3. Σχέση εξαγωγών προς εισαγωγές σε τρέχουσες τιμές (Δείκτης)	Όκτώβριος '79	103,5	+ 12,5	+ 17,2	+ 34,0	+ 1,5	+ 19,0	- 19,4

*Όλοι οι δείκτες έχουν υπολογισθεί με βάση το έτος 1970 = 100